

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ФІЛОСОФІЯ

спеціальність	G13 Харчові технології	обов'язковість дисципліни	Обов'язкова
освітні програми	Харчові технології в ресторанній індустрії Технологія харчових виробництв	факультет	переробних і харчових виробництв
освітній рівень	бакалавр	кафедра	ЮНЕСКО «Філософія людського спілкування» та соціально-гуманітарних дисциплін

ВИКЛАДАЧ

Варипаєв Олексій Михайлович

Науковий ступінь – кандидат філософських наук, 09.00.04 – Філософська антропологія, філософія культури
 Вчене звання – доцент, доцент кафедри ЮНЕСКО та соціального захисту
 Досвід роботи – більше 30 років
 – Співавтор 9 навчальних посібників, 6 монографій;
 – Співавтор 79 наукових статей та 176 тез доповідей на наукових конференціях;
 – Співавтор 41 навчально-методичних матеріалів;
 Брав участь у виконанні як керівник та відповідальний виконавець 10 госпдоговірних тем, учасник 93 науково-практичних та науково-методичних конференцій, міжнародних та всеукраїнських.

телефон	+380972126194	електронна пошта	varypaev@ukr.net	дистанційна підтримка	Moodle
---------	---------------	------------------	------------------	-----------------------	--------

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНЮ КОМПОНЕНТУ

Мета	формування у здобувачів компетентностей щодо структури філософії, динаміки науки як процес становлення нового знання; а також методологічної база та організації філософських досліджень, науки, техніки й професійної діяльності у сфері харчових технологій та ресторанної індустрії.
Формат	лекції, практичні заняття, самостійна робота, робота у групах, електронне навчання

Специфічні результати навчання і форми їх контролю	- оперувати навичками вивчення загальноосвітніх та спеціальних дисциплін у сфері харчових технологій та ресторанної індустрії (K02, K03, K07, K08, K13, K14, K14*) – поточний контроль, іспит; - вільно володіти категоріальним базисом філософії для взаємодії філософських теорій з іншими галузями гуманітарного знання – поточний контроль, іспит; - обґрунтовувати власну точку зору, спираючись на досягнення світової та вітчизняної філософії (K02, K03, K07, K08, K13, K14, K14*) – поточний контроль, іспит; - застосовувати набуті філософські знання у сфері сучасних харчових технологій (K02, K03, K07, K08, K13, K14, K14*) – поточний контроль, іспит; - дотримуватися принципів гуманістичної філософії, загальнолюдських моральних норм і цінностей, сприяти зміцненню моральних засад суспільства (K02, K03, K07, K08, K13, K14, K14*) – поточний контроль, іспит; - засвоювати та реалізовані теоретико-методологічні знання у власній науково-дослідній роботі (K02, K03, K07, K08, K13, K14, K14*) – поточний контроль, іспит.
Обсяг і форми контролю	4 кредити ECTS (120 годин): 46 аудиторних годин: 30 годин лекцій, 16 годин практичні заняття; 74 години самостійна робота, поточний контроль; модульний контроль, підсумковий контроль – іспит.
Вимоги викладача	вчасне виконання завдань; активність
Умови зарахування	згідно з навчальним планом

ВІДПОВІДНІСТЬ СТАНДАРТУ ОСВІТИ І ОСВІТНІЙ ПРОГРАМИ

Компетенції	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми технічного і технологічного характеру, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у виробничих умовах підприємств харчової промисловості та ресторанного господарства та у процесі навчання, що передбачає застосування теоретичних основ та методів харчових технологій. K02. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. K03. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість K07. Здатність працювати в команді. K08. Здатність працювати автономно. K13. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його	Програмні результати навчання	ПР02. Виявляти творчу ініціативу та підвищувати свій професійний рівень шляхом продовження освіти та самоосвіти. ПР19. Підвищувати ефективність роботи шляхом поєднання самостійної та командної роботи. ПР26. Формувати і відстоювати власну світоглядну та громадську позицію, діяти соціально відповідально та свідомо. ПР27. Зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства, вести здоровий спосіб життя.
-------------	---	-------------------------------	--

	сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні. K14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для забезпечення здорового способу життя. K14'. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.		
--	--	--	--

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Лекція 1	Філософія, її походження, проблематика і функції.	Практичне заняття 1	Предмет, структура та функції філософії. Місце філософії в самопізнанні людини. Філософія і світогляд. Структура світогляду. Взаємовідношення філософії, науки та релігії. Основні функції філософії. Предмет філософії. Коло філософських роздумів: людина і світ; мислення і буття, духовне і тілесне. Структура філософського знання. Людиномірна сутність філософії. Тестування	Самостійна робота	Підготовка повідомлення щодо ролі філософії у сучасному суспільстві та щодо ролі основних функцій філософії та людиновимірності філософського знання
Лекція 2	Філософія в системі духовної культури				
Лекція 3	Історичні типи філософії. Філософія Стародавньої Індії та Китаю	Практичне заняття 2	Філософія Стародавнього Світу: Схід і Захід. Світоглядні системи давньоіндійської філософії – брахманізм, буддизм, джайнізм. Вчення про сонову світу – дві протилежні сили ян та інь. Конфуціанство. Даосизм. Парадигма античної філософії. Досократівська філософія. Антропологічний переворот у античній філософії класичного періоду. Самопізнання та належне існування (Сократ). Платон та Аристотель як перші філософи-систематики.	Самостійна робота	Підготовка повідомлення щодо світоглядних систем Стародавньої Індії та Китаю та становлення та розвитку античної філософії
Лекція 4	Антична філософія:				

			Тестування		
Лекція 5	Філософія Середньовіччя та Відродження	Практичне заняття 3	Філософія від Середньовіччя до Нового часу. Теоцентризм середньовічної філософії. Аврелій Августин. Суперечка про універсалиї. Фома Аквінський. Філософія Ренесансу. Гуманізм в Італії. Натурфілософія Ренесансу. Філософія Нового часу (Френсіс Бекон, Рене Декарт). Англійська філософія XVII ст. (Томас Гоббс, Джон Локк). Раціоналізм європейської філософії XVII ст. (Бенедикт Спиноза, Лейбніц) Тестування		Підготовка повідомлення щодо специфіки філософії Середньовіччя та Відродження, про розвиток західноєвропейської філософії 17-19 ст.
Лекція 6	Західноєвропейська філософія XVII-XVIII ст.				
Лекція 7	Західноєвропейська філософія XIX-XX ст.	Практичне заняття 4	Сучасна філософія та українська філософська думка. Німецька класична філософія (І. Кант, Г. Гегель). Філософія марксизму. Головні проблеми і тенденції XX ст.: психоаналіз, екзистенціальна філософія, "Постпозитивізм" (К. Поппер, Т. Кун), постмодернізм. Історія української філософії: "Хрещення Русі", Києво-Могилянська академія, філософія Г.С. Сковороди. В. Вернадський про ноосферу. Філософське відродження в незалежній Україні. Тестування	Самостійна робота	Підготовка повідомлення щодо специфіки західноєвропейської філософії у 19-20 ст. та специфіки української філософії
Лекція 8	Історія української філософії X-XX ст.				
Лекція 9	Філософське розуміння світу: буття, матерія як вихідні категорії.	Практичне заняття 5	Онтологія та філософія свідомості. Проблема відношення "людина – світ". Філософський сенс категорії буття. Типи онтології. Матерія як об'єктивна реальність і філософська категорія. Суспільно-історична сутність свідомості. Свідомість і мова. Свідомість і самосвідомість. Політична, правова та моральна свідомість. Плюралізм думок, свобода дискусій та принципи академічної доброчесності. Тестування	Самостійна робота	Підготовка повідомлення щодо вихідних категорій філософії та теми свідомості, духовності та принципів дотримання академічної доброчесності
Лекція 10	Свідомість. Особистісна та суспільна свідомість.				
Лекція 11	Пізнання. Наукове пізнання	Практичне заняття 6	Гносеологія та наукове пізнання. Теорія пізнання (гносеологія) в системі філософського аналізу. Чуттєве і раціональне, емпіричне і теоретичне у пізнанні. Основні		Підготовка повідомлення щодо методів та

Лекція 12	Природа як предмет філософського осмислення. Екофілософія.		рівні та етапи (факт, проблема, гіпотеза, теорія) пізнання. Методи емпіричного (спостереження, експеримент) та теоретичного (моделювання, формалізація) дослідження. Філософська методологія і її значення для розвитку науки. Особливості наукового пізнання та його роль у сучасній техногенній цивілізації. Тестування		методики науки, про принципи екологічної безпеки у сучасному світі.
Лекція 13	Суспільство як об'єкт філософії. Проблема людини в філософії. Концепція потреб.	Практичне заняття 7	Соціальна філософія, екофілософія та проблема людини. Специфіка предмету соціальної філософії. Поняття соціальної структури суспільства. Особистість і суспільство. Проблема життя і смерті в духовному досвіді людства. Концепція потреб в філософії. Практичне втілення концепції потреб у сфері харчових технологій та ресторанної індустрії. Філософський аспект співвідношення природи та суспільства. Екологія як наука про навколишнє середовище. Теорії екологічної безпеки. Тестування	Самостійна робота	Підготовка повідомлення про історично та економічно зумовлені потреби людини.
Лекція 14	Культура і цивілізація	Практичне заняття 8	Культура, цивілізація та глобальні проблеми. Культура як об'єкт філософського аналізу. Людиномірна сутність культури. Поняття прогресу. Соціальне прогнозування. Футурологія. Філософія техніки як галузь філософського знання. Етичний вимір філософії техніки. Філософські засади науково-технологічного знання у сфері харчових технологій. Парадигмальне поле взаємодії філософії, науки, техніки та харчового виробництва. Гуманізація технологічної освіти і професійної підготовки фахівців з харчових технологій. Тестування		Підготовка повідомлення щодо людиномірної сутності культури Підготовка повідомлення про взаємодію науки, техніки, та економіки
Лекція 15	Прогрес і глобальні проблеми сучасності. Філософія науки, техніки та харчових технологій.				

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА ТА МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ			
Література	1. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с. 2. Філософія: теоретичний курс : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / за ред. Я. В.Шрамка. — Кривий Ріг : Криворізький державний педагогічний університет, 2021. — 264 с. 3 Філософія: підручник. - Одеса: Університет Ушинського, 2021. – 350 с. 4. Шепетяк Олег, Шепетяк Оксана ФІЛОСОФІЯ: Підручник. – Львів: Місіонер, 2020. – 784 с. 5. Лютий, Тарас Пригоди філософських ідей Західного світу (від давнини до сучасності). / Тарас Лютий. – К.: Темпора, 2019. – 384 с. 6. Філософія : підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань.. – Харків : Право, 2018. – 432 с. 7. Губерський Л. В.Філософія: історія, суспільство, освіта: підручник / Л. В. Губерський, В. Г. Кремень, В. В. Ільїн ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - К.: Київський університет, 2011. - 575 с.	Методичне забезпечення	1. «Філософія»: тестові завдання поточного і підсумкового контролів знань з дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання спеціальності 181 Харчові технології, уклад. О.М. Варипаєв – Харків: ДБТУ, 2026 – 71 с. 2. «Філософія»: методичні вказівки до вивчення дисципліни для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти денної та заочної форми навчання 181 Харчові технології, уклад. О.М. Варипаєв – Харків: ДБТУ, 2026 – 160 с. 3. Філософія науки: навч. посібник / Л. І. Юрченко, О. М. Варипаєв. – Х. : ХДУХТ, 2018. – 205 с. 4. Опорний конспект лекцій з дисципліни «Філософія» для студентів усіх спеціальностей / укладач Варипаєв О.М. Харків : РВВ ХДУХТ, 2020. 86 с. 5. Варипаєв О.М., Юрченко Л.І. Філософія: Тести та завдання для самостійної роботи з навчальної дисципліни для усіх спеціальностей ХДУХТ .– Харків, ХДУХТ, 2018. – 74 с.
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ (https://biotechuniv.edu.ua/wp-content/uploads/2024/01/norm-b-pol-org-op.pdf)			
СИСТЕМА		БАЛИ	ДІЯЛЬНІСТЬ, ЩО ОЦІНЮЄТЬСЯ
Підсумкове оцінювання	100 бальна ECTS	40	виконання завдання під час іспиту
Поточне оцінювання	60 бальна	30	тестування
		30	презентація і захист самостійної роботи
НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ЕТИКИ ТА ДОБРОЧЕСНОСТІ			
Всі учасники освітнього процесу (в тому числі здобувачі освіти) повинні дотримуватись кодексу академічної доброчесності та вимог, які прописані у положенні «Про академічну доброчесність учасників освітнього процесу ДБТУ»; виявляти дисциплінованість, вихованість, поважати гідність один одного, проявляти доброзичливість, чесність, відповідальність			